

**AIXÍ
FA DE
MARE**

**FRANCESC
ORTEU**
Periodista

La novel·la és un joc de miralls i ens hi veiem reflectits perquè tots hem tingut una mare, tots hem sigut fills i aquells que tenim fills petits ens hem convertit en aquesta figura protectora amb qui un nen se sent protegit.

Tots enyorem la mare.

Mentre escrivia *Antes del salto* em vaig adonar que el tros d'identitat que perdem quan perdem la mare continua intacte a la memòria. La meua novel·la reivindica la memòria emocional com un lloc on podem tornar i recuperar coses que creïem perdudes.

I què has descobert sobre la memòria observant els fills?

Que la memòria dels nens té a veure amb la manera com conceben el temps. Quan ets petit, tres anys són una immensitat i ocupen gairebé tot l'espai d'un disc dur que encara és net, on cada vivència esdevé aprenentatge i, per tant, queda profundament fixada. Això té a veure amb una idea del temps vertical. A mesura que ens fem grans, el temps es transforma en una línia horitzontal, en una superfície lliça i polida sobre la qual avancem patinant, cosa que acaba sent una rutina i un avorriment.

Hi ha moments que, just quan els vivim, ja sabem que els recordarem sempre.

És una sensació que els pares solem tenir, sobretot quan els fills són petits: el primer somriure, la primera nit dormint d'una tirada, el primer pas, la primera caiguda, una ferida i el primer cop que veuen la seva sang i descobreixen la pròpia fragilitat. Tot és únic. I quan passa això, quan en la memòria està quedant alguna cosa fixada, és quan el temps es torna vertical. Present, passat i futur passa tot alhora i la nostra força de percepció és colossal, ho és tant que pot desendreçar les lleis físiques i podem pensar en totes les dimensions temporals al mateix temps. Només cal obrir els ulls i mirar. Intentar veure tot allò que ens està cridant i adonar-nos que és irrepetible.

Això del temps vertical, no sé pas si s'acaba d'entendre. És bastant desconcertant.

L'astorament és la qualitat de la infància que més trobo a faltar i només observant i escoltant els altres i tot allò que m'envolta puc recuperar una peti-

CRISTINA CALDERER

Marta San Miguel

“Quan perdem la mare perdem un tros d'identitat”

Escriptora, periodista i mare del Javi i el Leo, d'11 i 7 anys. Publica ‘Antes del salto’ (Libros del Asteroide), on narra la història d'una família amb fills que se'n va a viure a Lisboa, barrejada amb els records del poderós vincle d'una nena amb un cavall

ta part de l'enorme capacitat que tenia d'astorar-me abans de fer-me adulta.

Tu has escrit partint del que eren els teus records.

D'una manera o altra, tots ho fem, tots ens inventem, tots escrivim la nostra història i aquesta és la matèria que alimenta la memòria. Aquesta autoficció serveix, per una banda, per fer comprensible tot allò que ens ha passat, perquè és impossible comprendre tot allò que ens passa mentre ens està passant. I, per una altra banda, només construint aquest relat podem explicar-nos qui som i per què. La narració és l'única manera de fer comprensible la realitat.

El teu llibre és notable per l'amor als cavalls.

El nostre vincle amb els cavalls és gairebé una qüestió antropològica. Hi hem mantingut un vincle des de fa molts segles, un vincle que ha estat fonamental en la nostra evolució. Els necessitàvem per viatjar, per llaurar la terra, per construir cases. Però més enllà d'aquest aspecte utilitari, hi ha alguna cosa en els cavalls que els fa molt especials per la manera de relacionar-se amb nosaltres. Que siguin ells qui ens acceptin els fa diferents d'altres animals com ara els gossos, que sempre es relacionen amb els humans amb una fidelitat inequívoca.

I els cavalls no?

Els cavalls no creen aquest vincle. Ells et cedeixen el control, ells permeten que t'hi acostis. Cavalcar-los i sentir el seu poder és un privilegi que et conce-

deixen. Imagina l'efecte que pot tenir aquest poder sobre una nena.

Quin és l'element clau en l'educació dels fills?

És crucial connectar-hi, que sentin que tens obert un canal per on flueix la informació cada dia, ja sigui comunicació verbal o no verbal. Han de ser capaços d'expressar allò que senten o pensen i tenir prou confiança per compartir-ho. És fonamental en la seva formació.

Recorda un moment important.

Aquest matí, justament, he abraçat el meu fill petit i m'he adonat que ja no necessito acotxar-me per fer-li un petó al cap. L'hi he dit i m'ha abraçat més fort, com si sabés que el temps de la seva infància a la falda s'està acabant.

DIRECTORA
Esther Vera

DIRECTORA DELS CRIATURES
Lara Bonilla

COORDINACIÓ
Elisabet Escriche

DIRECTORA D'ART
Cristina Córdoba

EDICIÓ
Rosa Rodon

EDITORIA GRÀFICA
Ruth Marigot

LLENGUA
Pau Domènech

■ ARA C/ Peu de la Creu, 5-9. 08001 Barcelona
Correu electrònic: criatures@ara.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència